

FRIVILLIGHETNORGE

Justis- og politidepartementet
Postboks 8005 Dep.

0030 OSLO

Oslo 13. mai 2008

HØRING – POLITIATTEST FOR PERSONER SOM SKAL HA OPPGAVER KNYTTET TIL MINDREÅRIGE

Ad prosessen

Vi viser til høringssak som er lagt ut på Justisdepartementets hjemmesider. Frivillighet Norge er et interessepolitisk samarbeidsforum for frivillige organisasjoner som ble etablert høsten 2005. Vi har 162 medlemmer fra alle deler av frivilligheten. Les mer om Frivillighet Norge på

www.frivillighetnorge.no

Den foreslåtte regelendringen er av stor betydning for mange av våre medlemmer og vi beklager derfor at vi ikke står på departementets høringsliste. Vi tillater oss allikevel å oversende noen synspunkter på saken og regner med at departementet vil ta hensyn til dem selv om de kommer inn etter at den formelle høringsfristen gikk ut 5. mai.

Innledning

Frivillighet Norges utgangspunkt er at frivillige organisasjoner skal være et trygt sted for alle. Organisasjonene har et ansvar for å etablere retningslinjer og praksis som forebygger risiko for overgrep mot barn i aktiviteter som foregår i organisasjonenes regi. Frivillighet Norge stiller seg prinsipielt positiv til alle tiltak som bidrar til organisasjonenes mål om å tilby barn og unge aktiviteter innenfor trygge rammer.

Som ledd i arbeidet for å skape trygge rammer for barn og unges deltakelse har en del organisasjoner vedtatt at ”...personer som, lønnet eller ulønnet, utfører eller skal utføre oppgaver for organisasjonen som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller personer med utviklingshemming ” må levere politiattest jfr. strafferegistreringsforskriften § 12 p). Organisasjonene har besluttet at personer som har anmerkninger i politiattesten ikke skal få oppgaver knyttet til mindreårige. Personer som har slike anmerkninger kan imidlertid få andre oppgaver i organisasjonen, som ikke innebærer at de etablerer et tillits- eller ansvarsforhold til barn. Som eksempler nevnes kassererfunksjon eller funksjonærfunksjon på store stevner. Flere organisasjoner opplyser at de vurderer å innføre tilsvarende praksis i tiden som kommer.

Vi vil i det følgende gjøre rede for to viktige aspekter knyttet til innhenting av politiattester for de frivillige organisasjonene og deretter kommentere på innholdet i departementets forslag.

To viktige aspekter knyttet til innhenting av politiattest for folk som skal ha oppgaver knyttet til barn i frivillige organisasjoner

1. Behovet for at politiet etablerer enkle og effektive rutiner

Når et økende antall frivillige organisasjoner beslutter at de skal benytte seg av muligheten til å innhente politiattester for personer som skal ha oppgaver knyttet til barn, er det helt nødvendig at dette kan foregå på en enkel og effektiv måte for politiet og for de frivillige organisasjonene. Innføring av denne sikkerhetsforanstaltningen må ikke bli en forsinkende og fordyrende hemsko for frivilligheten. Etter modell fra Danmark foreslår vi at

- De frivillige organisasjonene må kunne innhente politiattestene på vegne av de frivillige og det bør være tilstrekkelig at de fyller ut ett skjema.
- Det må være mulig å anmode om attest for flere ulike personer samtidig i dette ene skjemaet.
- Saksbehandlingstiden hos politiet ikke må overstige 14 dager.
- Det må være gratis for organisasjonene å innhente politiattestene.

2. Større ansvar for de frivillige på lokalt nivå sett i forhold til behovet for at det fortsatt skal være enkelt å være frivillig

For at organisasjonene skal klare å rekruttere nok frivillige til tillitsverv og lederfunksjoner må det være så enkelt som mulig å utøve vervene. Arbeidsmengden knyttet til byråkrati må være på et absolutt minimum. Det er derfor viktig at det offentlige bidrar til at denne oppgaven kan løses på enklest mulig måte. Som nevnt ovenfor må det være enkelt å innhente attestene hos politiet. Det er de lokale leddene i organisasjonene som nødvendigvis må få ansvaret for å innhente politiattester for de frivillige som skal ha oppgaver knyttet til barn i det aktuelle lokale laget. Den enkelte frivillige selv kan ikke belastes med oppgaven. Myndighetene må også akseptere at de lokale lagene makulerer politiattestene så snart styret i det lokale laget har protokollført at det ikke er funnet merknader.

Det sentrale leddet i organisasjonen vil vedta retningslinjer for hvordan lokalleddene skal reagere på evt. merknader i politiattestene som innhentes. Det er imidlertid de lokale leddene som innhenter politiattestene, som må stå for saksbehandling og vurderinger dersom det dukker opp merknader i en politiattest, og fatte endelig beslutning med hensyn til reaksjon i henhold til organisasjonens egne vedtekter og retningslinjer. Sentralleddet i organisasjonen vil i den utstrekning det er mulig gi de lokale lagene råd og veiledning om saksbehandlingen. Det er imidlertid på det rene at en god del frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner i stor grad drives av barn og unge selv, og følgelig ikke har store profesjonelle sentrale ledd. For disses vedkommende må det lokale leddet derfor ofte måtte håndtere saken uten veiledning.

Kommentarer til departementets innholdet i departementets forslag

Frivillighet Norge er som nevnt prinsippielt positiv til alle tiltak som bidrar til organisasjonenes mål om å tilby barn og unge aktiviteter ordvalg i endringsforslaget og deretter reise noen spørsmål.

Strafferegistreringsforskriften § 12 bokstav p) som regulerer frivillig sektors adgang til å innhente politiattester, lyder som følger:

” ...personer som, lønnet eller ulønnet, utfører eller skal utføre oppgaver for organisasjonen som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller personer med utviklingshemming.”

Det sentrale for frivillig sektor her er

”...personer som ..... skal utføre oppgaver som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold” .

Dette oppfatter vi at er en snevrere gruppe enn

”.....personer som skal ha oppgaver knyttet til mindreårige”

som departementet viser til i overskriften.

For frivillig sektor er det viktig at vilkåret om at oppgavene innebærer et tillits- eller ansvarsforhold videreføres fordi svært mange frivillige har oppgaver knyttet til aktiviteter der mindreårige deltar, uten at det nødvendigvis innebærer at de har et tillits- eller ansvarsforhold til disse. Belastningen for politiet så vel som for frivilligheten vil bli uforholdsmessig dersom det skal innhentes politiattest for enhver frivillig som deltar under store korpsstevner, idrettsarrangementer for barn eller har 2 kioskvakter på fotballbanen hvert år.

Uten å trekke noen konklusjoner tillater vi oss å stille spørsmål ved om det er nødvendig å likestille frivillig sektor med offentlige og private aktører innen barnevern, utdanning og behandling osv., i forhold til innholdet i politiattestene som innhentes. Bakgrunnen er at hyppigheten i kontakten mellom barn og voksne i frivilligheten, rammene rundt kontakten og innholdet i den, kan være svært forskjellig fra det som gjelder for offentlige og private aktører i barnevern osv. Det vil også være store variasjoner mellom de ulike frivillige organisasjonenes aktivitetstilbud. Noen aktiviteter innebærer mye personlig og tett kontakt mellom voksne instruktører, trenere eller veiledere, mens barna i andre aktiviteter har kontakt med treneren eller dirigenten som deltaker i en stor gruppe et par timer en gang i uka. Anmerkninger som følge av brudd på samtlige av de straffeбудene som departementet foreslår skal inn i politiattestene vil derfor ikke nødvendigvis være like relevante for alle deler av frivillig sektor.

Når dette er sagt er Frivillighet Norge klar over at det er opp til de frivillige organisasjonene selv å avgjøre hvordan de skal forholde seg til anmerkninger for brudd på de mange straffeбудene som departementet foreslår skal inn i politiattestene. Dette betyr at de ulike frivillige organisasjonene vil måtte diskutere hvordan de skal forholde seg til ulike anmerkninger. Dersom organisasjonen vedtar at det skal reageres mot flere eller alle typer anmerkninger i politiattestene innebærer det at saksbehandling og vurderingstemaer for de lokale lagene som i siste instans skal saksbehandle evt. politiattester med anmerkninger, blir mer omfattende.

Frivillighet Norge stiller spørsmål ved om det kanskje ville vært mer hensiktsmessig for de frivillige organisasjonene dersom de kunne velge hvilke av de alternative straffeбудene de

trenger informasjon om det foreligger brudd på, når de innhenter politiattester for personer som skal ha oppgaver knyttet til mindreårige. På den måten blir informasjonen som lokallaget får om den frivillige begrenset til det som organisasjonen har bestemt at det skal reageres mot, og oppgavene knyttet til evt. vurderinger mindre byrdefulle for laget. Frivillighet Norge vil be om å få være i en dialog med departementet om hva som må være et minimum av hva organisasjonene må be om opplysninger om, når de innhenter politiattester.

Med hilsen

Sven Mollekleiv
Styreleder

Birgitte Brekke
daglig leder